

رَهِبَر و مَسْئَلَه کُرَوْنَا

پُرسشی نَحْوَه مَواجِهه‌ی رَهِبَر جَامعه اسلامی
بَا یَک مَسْئَلَه نَو و جَدید

معاونت سیاسی - اجتماعی

مرکز بسیج اساتید، مدیران و نخبگان حوزه علمیه قم

بسم الله الرحمن الرحيم

روزبر و مسد کرونای

ویریه نامه

✓ هرگونه انتشار و واگذاری این جزوه به دیگران، بلا مانع است.

✓ تهیه شده در معاونت سیاسی - اجتماعی مرکز بسیج اساتید،
مدیران و نخبگان حوزه علمیه قم

معاون سیاسی - اجتماعی: علی اصغر مجتهدزاده

هیئت تحریریه: مجتهدزاده - شریفی - بهرمن - مداحی

تهیه محتوا: محمود قاسم پور

ویراستار: ابوذری شریفی

طراحی و صفحه آرای: ابوذری شریفی

تاریخ تولید: آبان ماه ۱۴۰۰

راه‌های ارتباطی ما:

نشانی پستی: قم، میدان جانبازان، خیابان شهیدان فاطمی، کوچه ۴،

مرکز بسیج اساتید، مدیران و نخبگان حوزه علمیه قم.

تلفن تماس: ۰۲۵۳۱۱۲۰۹۱۱ - ۰۹۹۰۳۳۴۱۳۱۰

جهت عضویت در کانال‌های فضای مجازی در پیام‌رسان‌های ایرانی:

۰۹۹۰۳۳۴۱۳۱۰

فهرست

۱.....	مقدمه
۲.....	نام شناسی
۳.....	اقدامات راهبردی رهبر معظم انقلاب در مواجهه با کرونا
۴.....	۱. تعریف و تکلیف
۵.....	۲. درک اهمیت موضوع و انتقال آن به مردم
۶.....	۳. اقدامات ساختاری
۷.....	۴. پیش قدم بودن در رعایت دستورالعمل ها
۱۰.....	۵. توصیه عمومی به رعایت دستورالعمل ها
۱۲.....	۶. تزریق و تقویت عقلانیت
۱۴.....	۷. روحیه دادن به مردم
۱۶.....	۸. پیگیری خط پیشرفت توانمندی های داخلی
۲۰.....	۹. ممنوعیت واردات واکسن از برخی از کشورها
۲۱.....	۱۰. تزریق واکسن ایرانی برکت
۲۳.....	۱۱. تأکید بر ضرورت ثبت و انتشار مقالات علمی مربوط به واکسن
۲۴.....	۱۲. واکسیناسیون عمومی و قرنطینه هوشمند
۲۴.....	۱۳. پاسخگویی سریع به مطالبات دستگاه های مختلف
۲۵.....	۱۴. بسیج و هدایت امکانات عمومی کشور برای مدیریت بحران کرونا
۲۶.....	۱۵. تقویت روحیه تعاون و همدلی بین مردم
۳۰.....	۱۶. حمایت جدی از کادر درمان
۳۱.....	۱۷. زنده نگاه داشتن ابعاد معنوی
۳۸.....	۱۸. مقایسه کرونا با سایر مسائل، جهت عینی سازی و جا انداختن مسئله
۴۰.....	۱۹. بیان جامع از دستورالعمل ها
۴۴.....	جمع بندی

مقدمه

یکی از موضوعاتی که جهان را از یک جهت به حرکت و تکاپو واداشت و از یک سو اقتصاد کشورها دنیا را با رکود بی سابقه و بعضاً ورشکستگی مواجه کرد مسئله ویروس کرونا است.

شیوع ویروس وحشی و منحوس کرونا از اعلام اولین مورد تشخیص آن در ۳۰ بهمن ۱۳۹۸ یعنی دو روز قبل از برگزاری یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، نه فقط ایران را بلکه تمام جهان را تحت الشعاع خود قرار داد و تمامی عرصه‌ها از سلامت تا امنیت و از مساجد و مراسم معنوی تا سایر عرصه‌های زندگی بشری را از خود متأثر ساخت.

نحوه مواجهه با این بحران بدیع جهانی و فرا عرصه‌ای نیازمند تدابیر گوناگونی بود که دولت مردان کشورهای مختلف هر کدام به فراخور توانمندی‌ها و شرایط خود با آن درگیر شدند.

البته آنچه حائز اهمیت و بیان است، نحوه مواجهه با این بحران در کشور ما در مقایسه با سایر کشورهای جهان است که تفاوت‌های چشم‌گیری وجود داشته و دارد.

مهم‌ترین تدبیر دولت مردان کشورهای دیگر معطوف به دو حوزه سلامت و اقتصاد بود آن‌هم بدون محدودیت‌هایی از جنس تحریم، اما در کشور ما با توجه به شرایط ویژه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و بخصوص در دوره یک دولت ضعیف، مدیریت این بحران پیچیدگی‌های بیشتری داشت

لذا مهم ترین و اثرگذارترین راهنمایی ها و اقدامات را رهبر حکیم انقلاب انجام دادند و اگر نبود اقدامات ایشان بدون تردید امروز با شرایط غیرقابل تصور و فاجعه بزرگ ملی روبرو بودیم.

نام شناسی

بیماری ایجادشده با ویروس کرونا که به آن بیماری (COVID-19) می گویند اولین بار در ووهان چین شناسایی شد، البته شاید درست تر این باشد که گفته شود دولت چین شهادت بیان و اعلام آن را داشت والا اسنادی وجود دارد که اثبات می کند مبدأ این ویروس کشورهای اروپایی است.^۱

(CO) مخفف کرونا، (VI) مخفف ویروس و (D) در زبان

۱. شناسایی اولین بیمار مبتلا به کرونا در اروپا
 خبرگزاری ایسنا ۲۲ آذر ۹۹: یک کودک ایتالیایی بیش از یک سال قبل به کرونا ویروس آلوده شده بود که به گفته پزشکان این بیمار ممکن است اولین مورد ابتلا در اروپا بوده باشد.

پزشکان ایتالیایی اظهار داشتند: شناسایی یک پسر چهارساله که در نوامبر سال گذشته به بیماری کووید-۱۹ مبتلا شده بود موردی است که می تواند جدول زمانی گسترش این بیماری را به طرز چشمگیری تغییر دهد.

این یافته نشان می دهد کرونا ویروس بسیار زودتر از آنچه اعلام شده در ایتالیا در حال گردش بوده است. همه گیری این بیماری به طور رسمی تا اواخر ماه فوریه شناسایی نشده بود.

به گفته محققان این موضوع می تواند به طور اساسی در شناسایی دقیق زمان ورود ویروس از چین که احتمالاً منشأ گسترش ویروس بوده، تغییر ایجاد کند. تاکنون این باور وجود داشته که اولین مورد ابتلا به کرونا ویروس در قاره اروپا مربوط به یک بیمار ۴۳ ساله فرانسوی بوده که اواخر ماه دسامبر در پاریس شناسایی شد.

انگلیسی به معنی بیماری است. ۱۹ هم به خاطر اینکه اولین مورد شناسایی و اعلام بیماری در سال ۲۰۱۹ بوده است. واژه «کرونا ویروس» از کلمه زبان لاتین "**corōna**" یا کلمه یونانی "**κορώνη**" به معنی تاج گرفته شده است. این واژه به مشخصه ظاهری ویریون‌ها (شکل عفونی ویروس) که در زیر میکروسکوپ الکترونی دیده می‌شود، اشاره دارد چراکه ظاهر ویروس شبیه تصویری از یک تاج سلطنتی، یا تاج خورشیدی است. از این رو کرونا ویروس را «ویروس تاج‌دار» نیز می‌نامند.

اقدامات راهبردی رهبر معظم انقلاب در مواجهه با کرونا

در دنیا نحوه مواجهه مقامات ارشد هر کشور با مسائل پیچیده و مختلف آن جامعه، بیانگر نوع تفکر و نگرش و توانایی و راه‌حل‌های آن‌ها در حل مشکلات و معضلات آن جامعه است، به طوری که از تصمیمات اتخاذ شده آن‌ها به اولویت‌ها و راهبردها و امکانات آن‌ها می‌توان پی برد. آنچه در این یادداشت به آن اشاره می‌شود بیان سرفصل‌های راهبردی و آشکار اقدامات رهبر معظم انقلاب اسلامی در مواجهه با ویروس کرونا طی یک سال و نیم گذشته از ابتدای شیوع این بیماری در کشور است.

۱. تعریف و تکلیف

رهبر معظم انقلاب اسلامی در قسمتی از پیام نوروزی خود به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۹ فرمودند: این روزها مواجه هستیم با عارضهٔ یک بیماری وسیع همه‌گیر بین‌المللی؛ این ویروس تقریباً در همهٔ کشورهای دنیا مشغول گرفتن تلفات و [در حال] پیشرفت است. حالا بعضی‌ها می‌گویند که چه اتفاقی در کشورشان می‌افتد، بعضی‌ها هم پنهان می‌کنند؛ انسان از بعضی اظهارات می‌فهمد که این اظهاراتی که می‌کنند خیلی مطابق با واقع نیست؛ این ویروس دارد کار می‌کند. این [بیماری] مصداق این آیه شریفه است: **وَلْتَبْلُوْكُمْ بَشٰیْءٌ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجَوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ**^۲؛ هم با خودش خوف می‌آورد و یک عده‌ای واقعاً می‌ترسند، هم مسئلهٔ مشکل اقتصادی را به وجود می‌آورد، هم نقص اموال و نفس و ثمرات را همراه دارد؛ لکن بعدش خداوند می‌فرماید: **وَبَشِّرِ الصَّابِرِیْنَ**؛ اینجا هم صبر لازم است. صبر در اینجا یعنی کار درست انجام دادن، کار عاقلانه انجام دادن؛ که البته افراد مسئولین محترم ذی‌ربط در این کار دستوراتی داده‌اند و ان شاء الله این دستورات را بایستی عمل کرد؛ همه باید عمل کنند این دستورات را؛ این برای حفظ جان خودشان و حفظ جان [مردم] کشور و کنترل این بیماری خطرناک است؛ بنابراین همه باید عمل کنند.

۲. سوره بقره، آیه ۱۵۵

همه ابزارهای عالم وسایل الهی هستند، او مسبب الاسباب است؛ با این اسباب باید کارکنیم، از این اسباب استفاده کنیم، اما نتیجه و اثر را از خدای متعال بخواهیم.^۳

۲. درک اهمیت موضوع و انتقال آن به مردم

یکی از ضروری ترین و مقدم ترین مسائل در مهار و مدیریت بحران، درک اهمیت آن است. ورود رهبر معظم انقلاب از همان ابتدای شروع بحران به این موضوع و استمرار آن تا به امروز، بخصوص در مقاطع حساس، بیانگر توجه ایشان به اهمیت مسئله است. ضمن اینکه این دقت نظر رهبری، دیگران را نیز متوجه این اهمیت کرد.

ایشان حدود دو هفته پس از شیوع این بیماری و در روز درختکاری، با رعایت جهات بهداشتی که خود بسیار معنادار بود نکات مهمی را در این باره بیان و همگان را به اهمیت موضوع توجه دادند.^۴

همچنین در این راستا به رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در زمینه مقابله با کرونا دستور دادند، قرارگاه بهداشتی و درمانی برای سازمان دهی خدمات به مردم تشکیل شود. ایشان با تقدیر از خدمات نیروهای مسلح به مردم در زمینه مقابله با

۳. پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۹ شمسی اول فروردین ۱۳۹۹

۱۳، ۴ اسفند ۹۸

ویروس کرونا، بر لزوم سازمان‌دهی این خدمات در قالب یک «قرارگاه بهداشتی و درمانی» برای پیشگیری از شیوع بیشتر این بیماری تأکید و خاطرنشان کردند: این اقدام با توجه به قرائنی که احتمال «حمله بیولوژیکی» بودن این رویداد را مطرح کرده می‌تواند جنبه رزمایش دفاع بیولوژیک نیز داشته و بر اقتدار و توان ملی بیفزاید.^۵

مجدداً «رهبر معظم انقلاب اسلامی در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا با اشاره به جنبه‌های امنیتی و اقتصادی تصمیم‌گیری درباره بیماری کرونا و احتمال تعارض با جنبه‌های سلامت‌محور، تأکید کردند: «از آنجا که جنبه‌های امنیتی و اقتصادی نیز نشئت‌گرفته از همین بیماری است، بنابراین اصل و اولویت در تصمیم‌گیری‌ها، سلامت مردم است.»^۶ یا در همین سخنان تلویزیونی اخیر، درباره وضعیت و طغیان بیماری کرونا، آن را مسئله اول کشور نامیدند.^۷

۳. اقدامات ساختاری

یکی دیگر از اقدامات اساسی که هم حاکی از توجه به اهمیت موضوع است و هم یک اقدام زیرساختی برای تصمیم‌گیری و مدیریت بحران محسوب می‌شود تأسیس «ستاد ملی مبارزه با

۵. فرمان رهبر معظم انقلاب اسلامی به رئیس‌کل ستاد نیروهای مسلح ۲۲ اسفند ۹۸

۶. جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا در سوم آبان ۹۹

۷. سخنان تلویزیونی درباره وضعیت و طغیان بیماری کرونا ۲۰ مرداد ۱۴۰۰

کرونا» به ریاست رئیس جمهور بود.

در همان اسفند ۹۸ شورای عالی امنیت ملی، تشکیل ستاد ملی مبارزه با کرونا را تصویب کرد که به تأیید رهبرانقلاب رسید و اختیارات ویژه‌ای را به رئیس جمهور داد.

این ستاد تازه تأسیس بدون حمایت رهبری نمی‌توانست تدابیر خود را اجرایی کند لذا در ۲۵ اسفند ۹۸، رهبرانقلاب در پاسخ به نامه وزیر بهداشت فرمودند: «تدابیر ستاد ملی و وزارت بهداشت برای جلوگیری از گسترش بیماری برای همه لازم الاجراء است.»

جلسات این ستاد در آغاز به ریاست وزیر بهداشت تشکیل می‌شد که جایگاه لازم را نداشت و سپس با تذکراتی که داده شد خود رئیس جمهور اداره جلسات را عهده‌دار شد.

۴. پیش قدم بودن در رعایت دستورالعمل‌ها

در هر امری رفتار دولت‌مردان و مسئولان عالی کشور موردتوجه و ریزینی احاد مردم است و اگر آن‌ها را عامل به توصیه‌ها نبینند طبیعی است که مردم هم در انجام آن‌ها کوتاهی می‌کنند.

رهبرانقلاب از همان ابتدا به این مهم توجه کردند و خود بیش و پیش از همه عامل به توصیه‌ها بودند. استفاده از دست‌کش و ماسک، تعطیلی دیدارهای

حضور، تعطیل کردن سفرهای سالیانه به مشهد مقدس و شیوه خاص در برگزاری مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی رحمته الله و عزاداری‌های محرم و فاطمیه از اهم این رعایت‌ها بود که همه مردم آن را مشاهده می‌کردند.

در همین رابطه در سوم فروردین سال ۹۹ در سخنرانی نوروزی خطاب به ملت ایران فرمودند: ما هرسال مراسم اول سال را در زیر سایه حريم حضرت علي بن موسی الرضا علیه السلام برگزار می‌کردیم در خدمت مردم عزیز مشهد و زوار عزیزی که از سراسر کشور در مشهد حضور داشتند؛ نوروزمان با این دیدار مزین می‌شد، امسال محرومیم.

گرچه دوریم به یاد تو سخن می‌گوییم

بعد منزل نبود در سفر روحانی^۸

همچنین در مورد لزوم رعایت معیارها و ضوابط ستاد ملی کرونا در مجالس عزاداری ماه محرم فرمودند: یک جمله من راجع به محرم بگویم؛ بحث [در مورد] محرم زیاد است و همین‌طور الآن مدت‌ها است که هرکسی یک چیزی راجع به محرم می‌گوید. خب عزاداری را بالاخره به یک شکلی [برپا] می‌کنند؛ آنچه بنده می‌خواهم تأکید کنم این است که در عزاداری‌ها معیار آن چیزی است که کارشناسان بهداشت به ما می‌گویند؛ [یعنی] ستاد ملی کرونا. خود بنده شخصاً هرچه

آن‌ها لازم بدانند مراعات خواهیم کرد. توصیه من و تأکید من به همه کسانی که می‌خواهند عزاداری کنند - هیئت، آقایان حضرات منبری‌ها، صاحبان مجالس، مدّاح‌ها، نوحه‌خوان‌ها و دیگران - این است: هر کاری می‌کنید، [اول] ببینید آن‌ها چه می‌گویند؛ یعنی ستاد ملی کرونا اگر چنانچه یک ضابطه‌ای را معین کرد برای عزاداری، همه ما موظفیم آن را عمل کنیم. مسئله، مسئله کوچکی نیست، مسئله بسیار مهمی است. الآن یک مقداری مراقبت هست و کنترل هست؛ خدای نکرده اگر چنانچه همین مقدار هم شل گرفته بشود و از بین برود، آن وقت فاجعه‌ای به وجود خواهد آمد که دیگر آن سرش ناپیدا است.^۹

همچنین ایشان دلیل محرومیت خود از دیدارهای حضوری مردمی را این‌گونه بیان فرمودند: خب یکی از دل‌خوشی‌های بنده، همیشه در طول این سال‌های متمادی، دیدارهای با مردم بوده؛ یکی از دل‌بستگی‌های این جانب و حوادث پُرجاذبه برای من، دیدار با مردم بوده که یک چیزی بشنوم، یک چیزی بگویم و با طبقات مختلف مردم دیدار کنیم؛ این دشمن حقیر و خطیر یعنی ویروس کرونا - که هم خیلی حقیر و صغیر است، هم خیلی خطرناک و خطیر است - مانع شده است؛ و این را هم مثل خیلی از دل‌بستگی‌های دیگر، از ما گرفته. قرار بود ما به

۹. سخنرانی تلویزیون به مناسبت عید قربان دهم مرداد ۱۳۹۹

خاطر محرومیت از دیدار مردم، [به جای] این برنامه ای که الآن داریم، با خدمتگزاران وادی سلامت و کمک مؤمنانه و مانند این ها دیدار تصویری داشته باشیم؛ که تعدادی از آن ها طبعاً در یکجایی باید جمع می شدند. بعد گفتند که مصوبه ستاد ملی کرونا این است که بیش از ده نفر جمع نشوند؛ آن را هم ما تعطیل کردیم به خاطر این [مصوبه] و تبدیل شد به این دیدار امروز که به شکل دورادور با شما مردم عزیز صحبت می کنیم.^{۱۰}

۵. توصیه عمومی به رعایت دستورالعمل ها

رهبر معظم انقلاب علاوه بر آن که خود پیش قدم در رعایت دستورالعمل های بهداشتی بوده و هستند به طور مرتب و همیشه آحاد مردم و جامعه را به رعایت دستورالعمل های بهداشتی توصیه و سفارش مؤکد نمودند از جمله مهم ترین این سفارش ها در همان ابتدای شیوع کرونا بود که فرمودند:

چند درخواست از مردم عزیزمان دارم؛ یک درخواست این است که از توصیه ها و دستورالعمل های مجموعه های مسئول تخطی نکنند؛ در مورد پیشگیری، در مورد تمیز نگه داشتن دست و صورت و محیط زندگی و آلوده نکردن این ها و جلوگیری از آلوده شدن این ها، دستورهایی که مجموعه متخصص و کارشناس می دهند، این ها را باید عمل کرد. یقیناً

۱۰. سخنرانی تلویزیونی به مناسبت عید قربان ۱۰ مرداد ۱۳۹۹

هر چیزی که کمک کند به سلامت جامعه و عدم شیوع این بیماری، یک حسنه است؛ در نقطهٔ مقابل هر چیزی که کمک کند به شیوع این بیماری، یک سیئه است. خدای متعال ما را موظف کرده که نسبت به سلامت خودمان و سلامت دیگران، سلامت مردم، احساس مسئولیت کنیم؛ بنابراین توصیه‌ی اول این است که ما کاملاً رعایت مقرراتی را که مسئولین برای ما مشخص می‌کنند، برای خودمان فریضه بدانیم و لازم بدانیم و عمل کنیم."

همچنین در قسمتی از سخنانشان در دیدار تصویری با اعضای مجلس شورای اسلامی فرمودند: من وقتی می‌بینم در تلویزیون نشان می‌دهد که بعضی‌ها عبور می‌کنند و همین چیز ساده، همین ماسک را نمی‌زنند، من از آن پرستار واقعاً خجالت می‌کشم که آن‌ها آن‌جور دارند فداکاری می‌کنند - آن پزشک، آن پرستار - آن وقت این آدم، جوان یا غیر جوان، حاضر نیست یک ماسک بزند این‌ها باید انجام بگیرد. این عرض اول ما است. من خواهش می‌کنم همه کسانی که در این زمینه مؤثرند، چه مسئولین اجرایی کشور، چه آحادی که می‌توانند خدمت‌گزاری کنند، چه آحاد مردم، همه در این زمینه فعالیت کنند تا بتوانیم در ظرف مدّت کوتاهی این زنجیرهٔ سرایت را قطع کنیم و کشور را به ساحل نجات برسانیم. ما اول کار جزو

بهترین کشورها و موفق ترین کشورها بودیم؛ امروز آن جور نیست. حالا امروز هم باز از خیلی از کشورها جلوتریم، بهتریم، لکن آن مقداری که اول بود امروز نیست و انسان غصه دار می شود.^{۱۲}

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به وظایف مردم برای مقابله با بیماری کرونا خلاصه دستورالعمل ها را در یک بیان این گونه بیان فرمودند: مردم باید چهار مسئولیت یعنی «ماسک زدن»، «رعایت فاصله»، «اهمیت به تهیه و گردش هوا» و «شستشوی دست ها با صابون» را قبول کنند و قطعاً رعایت این موارد در کاهش تلفات سنگین کنونی مؤثر خواهد بود.^{۱۳}

۶. تزریق و تقویت عقلانیت

یکی از تفاوت های فاحش جامعه ما با کشورهای غیرمذهبی، مراسم و مناسک متعدد و متنوع مذهبی است که اجتماع در آن یک رکن اساسی محسوب می شود.

نمازهای جمعه و جماعات، عزاداری ها، پیاده روی اربعین، مراسم احیای ماه مبارک رمضان، زیارت اماکن مقدس و مانند آن که همگی با حضور جمعی افراد معنی پیدا می کند و با پروتکل های کرونایی تعارض جدی دارد.

اهمیت انجام این مراسم از سویی و اصرار و تعصب

۱۲. ارتباط تصویری با نمایندگان یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی ۲۲ تیر ۹۹

۱۳. نخستین دیدار هیئت دولت سیزدهم با رهبر انقلاب ۶ شهریور ۱۴۰۰

بخش‌های مهمی از مردم به این اجتماعات از سوی دیگر فقط با غلبه عقلانیت می‌توانست تعدیل شود و جلوی مخاطرات آن را بگیرد لذا یکی از نقش‌آفرینی‌های مهم رهبری تزریق و یا تقویت این عقلانیت در آن بخش‌هایی از جامعه مذهبی بود که به راحتی این مسئله را بر نمی‌تابیدند.

تعطیلی نمازهای جمعه و جماعت، بستن حرم‌های مطهر، جلوگیری از پیاده‌روی اربعین و محدود کردن مراسم عزاداری و غیره بدون راهنمایی‌ها و تذکرات و تأکیدات رهبری ناممکن بود.

در همین باره ایشان فرمودند: و من توصیه می‌کنم مجدداً که این دستوراتی را که مسئولین ستاد ملی مبارزه با کرونا پخش کرده‌اند و گفته‌اند و اعلام کرده‌اند، ان شاء الله همه عمل بکنند. حتی اجتماعات دینی را تعطیل کرده‌اند که خب این در طول تاریخ ما به این شکل بی‌سابقه است که همه جا حتی مثلاً حرم‌های مطهر و نمازهای جمعه و جماعت تعطیل بشود؛ این بی‌سابقه است، ولی خب چاره‌ای نبوده است؛ این جور مصلحت دانسته‌اند و این جوری عمل کرده‌اند؛ این‌ها را رعایت بکنند تا ان شاء الله خدای متعال هر چه زودتر این بلا را از سر ملت ایران و همه ملت‌های مسلمان و همه بشریت کم و کوتاه کند.^{۱۴}

رهبر انقلاب در موردی با استفاده از ادبیات دینی چنین فرمودند: چند درخواست از مردم عزیزمان دارم؛ یک درخواست این است که از توصیه‌ها و دستورالعمل‌های مجموعه‌های مسئول تخطی نکنند؛ در مورد پیشگیری، در مورد تمیز نگه داشتن دست و صورت و محیط زندگی و آلوده نکردن این‌ها و جلوگیری از آلوده شدن این‌ها، دستورهایی که مجموعه متخصّص و کارشناس می‌دهند، این‌ها را باید عمل کرد. یقیناً هر چیزی که کمک کند به سلامت جامعه و عدم شیوع این بیماری، یک حسنه است؛ در نقطه مقابل هر چیزی که کمک کند به شیوع این بیماری، یک سیئه است. خدای متعال ما را موظف کرده که نسبت به سلامت خودمان و سلامت دیگران، سلامت مردم، احساس مسئولیت کنیم؛ بنابراین توصیه‌ی اول این است که ما کاملاً رعایت مقرراتی را که مسئولین برای ما مشخص می‌کنند، برای خودمان فریضه بدانیم و لازم بدانیم و عمل کنیم.^{۱۵}

۷. روحیه دادن به مردم

بحران‌هایی به‌ویژه مانند کرونا که علاوه بر سلامت، شئون دیگر زندگی آحاد جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد منجر به بحران‌های روحی در جامعه می‌شود و عدم پشتیبانی روحی و

۱۵. بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳ اسفند ۱۳۹۸

روانی از جامعه موجب اختلالات جدی می‌گردد. البته این مهم نیازمند اقدامات گسترده‌تری است اما رهبری در مقاطع مختلف نسبت به این مسئله با هوشمندی عمل کردند.

ایشان در همان ابتدای شیوع بیماری که ترس و نگرانی جامعه را فرا گرفته بود چنین فرمودند: و مطلب آخر هم این است که مسئله یک مسئله گذرا است، یک چیز فوق‌العاده نیست؛ از این حوادث در کشور پیش می‌آید. البته من نمی‌خواهم مسئله را خیلی کوچک بگیرم اما خیلی هم بزرگش نکنیم مسئله را. یک قضیه‌ای است پیش آمده، یک مدتی است - مدتی که ان شاء الله خیلی طولانی نخواهد بود - این برای کشور وجود خواهد داشت، بعد هم رخت برمی‌بندد و می‌رود. تجربیاتی که ما در این زمینه به دست می‌آوریم و فعالیتی که مردم می‌کنند، دستگاه‌ها می‌کنند و درواقع یک رزمایش عمومی در این زمینه انجام می‌گیرد، این می‌تواند یک دستاورد باشد. اگر این دستاوردها را داشته باشیم، بلا برای ما تبدیل می‌شود به نعمت، تهدید تبدیل می‌شود به فرصت؛ که خوشبختانه من شنیدم در مردم هم از این قبیل همکاری‌ها و محبت‌ها زیاد هست. فرض بفرمایید که دکان‌دار بیرون دکانش در خیابان، شیرآب گذاشته و وسایل شوینده گذاشته که رهگذرها اگر مایل‌اند بیایند آنجا دستشان را صابون بزنند - من باب مثال -

خب این‌ها خیلی با اهمّیت است. یا فلان پرستار، عروسی خودش را عقب انداخته برای اینکه بتواند به این کار برسد؛ یا بعضی‌ها کمک‌های مالی مثلاً در مجموع می‌کنند؛ این‌ها بسیار کارهای خوبی است. این درواقع یک رزمایش عمومی مردمی و دستگاه‌های ذی‌ربط است که ان‌شاءالله امیدواریم دستاورد خوبی برای کشورمان داشته باشد و روزگار عافیت کامل به این ملّت نزدیک باشد ان‌شاءالله.^{۱۶}

ورود رهبری معظم در برخی بزنگاه‌ها مانند سخنان تلویزیونی ایشان در مورد موج پنجم کرونا نیز این پیام را برای جامعه داشته که کشور به حال خود رها نشده و زمامداری حکیم مراقب اوضاع است.

۸. پیگیری خط پیشرفت توانمندی‌های داخلی

پیشرفت علمی کشور ازجمله راهبردهای رهبری طی دو دهه اخیر بوده است و یکی از اقداماتی که می‌تواند تهدید را به فرصت تبدیل نماید بهره‌برداری از تهدید در عرصه علم و فناوری است.

در همین رابطه ایشان فرمودند: ما در مقابله با تحریم دو راه می‌توانیم برویم: یکی اینکه برویم سراغ تحریم کننده و از او خواهش کنیم، بگوییم «آقا شما ما را تحریم کردید، ما خواهش

۱۶. بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳ اسفند ۱۳۹۸

می‌کنیم که حالا مثلاً شما این تحریم را کم کنید یا بردارید»، او هم بگوید خیلی خب حرفی ندارم، این کارها را انجام بدهید - چند خواسته استکباری روی میز بگذارد، بگوید این کارها را انجام بدهید - من یک مقدار از تحریم را کم می‌کنم؛ این یک راه است که در واقع راه ذلت، راه انحطاط، راه عقب ماندگی است. یک راه دیگر هم این است که نیروی داخلی خودمان را فعال کنیم؛ ما توانایی‌های خوبی داریم؛ این نیروها را فعال کنیم و کالای تحریمی را در داخل تولید کنیم. آن طرف مقابل وقتی دید در داخل دارد این کالا تولید می‌شود، خودش به دست و پا می‌افتد؛ چون خود آن‌ها سود می‌برند از این تجارت کالا و از بازارهای کشورها - یک سود عمده دولت‌ها این است - لذا ست که خود این موجب می‌شود که تحریم یا برداشته بشود یا لغو بشود یا بی‌اثر بشود.

بنابراین ملت ما این راه دوم را انتخاب کرده؛ یعنی واقعاً این جور است. من می‌بینم ملت عزیز ما این راه دوم را انتخاب کرده و موفقیت‌های بزرگی هم به دست آورده که آخری‌اش همین موفقیت‌های مربوط به مسئله کرونا است. ما اولی که کرونا آمد، اگر یادتان باشد، حتی ماسک نداشتیم. امکانات برای اینکه مردم ماسک بزنند، به قدر کافی در اختیار کشور نبود؛ یا این ماده‌های ضد عفونی‌کننده در اختیار نبود. در داخل تلاش کردند، از لحاظ ماسک خودکفا شدیم. دیگران

ماسک را [می‌دزدیدند] - این مربوط به اسفند اسبق، سال ۹۸ و فروردین سال ۹۹ است - ماسک را یک کشور اروپایی از چین خریده بود، یک کشور اروپایی دیگر آمد سر راه گرفت و دزدید و برداشت برد! یعنی مسئله ماسک در دنیا این جور بود. ما خودمان [تولید کردیم]؛ جوان‌های ما، مردم ما، در خانه‌ها و در مسجدها ماسک یا مواد ضد عفونی‌کننده را تولید کردند؛ یعنی این واقعاً مظهر کامل قطع وابستگی به خارج بود؛ و همین‌طور پیش رفتیم تا رسیدیم به واکسن که امروز واکسن از راه‌های مختلف و در چند طریق بحمدالله در طریق تولید و آزمایش و به فعلیت رسیدن است. این مایه آبرو برای کشور شده؛ یعنی بعضی تحلیل‌گرهای خارجی که با انصاف هستند تحسین می‌کنند کشور ما را. این راه را ملت ایران امتحان کردند و ان شاءالله همین راه را دنبال خواهند رفت.^{۱۷}

کرونا ابتدا حوزه سلامت را مورد تهدید قرار داد و به تبع آن دیگر عرصه‌ها نیز مورد تهدید قرار گرفت لذا زمینه‌سازی برای پیشگیری از ابتلا یا همان واکسیناسیون نیازمند اقدامات عالمانه و جسورانه بود که ستاد اجرایی فرمان امام پیش‌قدم شد و مورد حمایت رهبری قرار گرفت.

ایشان به نمونه‌هایی از توانمندی‌های ملت ایران و جوانان اشاره کردند و فرمودند: در بخش‌های مختلف، هرجایی که

ملت ما همت کرد، توانست کارهای بزرگ انجام بدهد؛ اصل انقلاب از این قبیل بود، تشکیل نظام جمهوری اسلامی از این قبیل بود، مسائل جنگ تحمیلی از این قبیل بود؛ آخرین قضیه و آخرین مورد، همین مسئله واکسن کرونا است. خب جوان‌های ما منتظر نماندند که دست‌های بخیل خارجی‌ها به ما واکسن بفروشدند که دیدید مسئولین گفتند که واکسن را از فلان مرکز جهانی خریده‌اند، پولش هم داده‌اند و او نمی‌دهد واکسن را؛ یعنی دنیا این‌جوری است. جوان‌های ما منتظر این معنا نماندند. از همان روزهای اول شروع کردند به تلاش کردن، کار کردن؛ از طرق مهمی در زمینه واکسن کار کردند تا رسیدند به واکسن. دیروز پریروز اعلام شد، به من هم کتباً گزارش دادند که واکسن داخلی را به وجود آوردند و ما شدیم جزو پنج شش کشوری در دنیا که می‌تواند واکسن کرونا را تولید کند و زیرساخت‌های خوبی هم دارد. به من گفتند که می‌توانند در ماه، گمانم حدود پنجاه میلیون، سی میلیون، این‌جور چیزی - حالا الآن یادم نیست - واکسن تولید کنند و بین مردم تقسیم بشود. حالا یکی از واکسن‌هایی که تولید شده که همین روزها اعلام شد این تعداد را دارد و واکسن‌های دیگر هم در مراکز متعدد دیگری هم دارند تولید می‌کنند، آن‌ها هم پی‌درپی ان شاء الله خواهد رسید. این توانایی ملت را نشان می‌دهد.^{۱۸}

حتی ایشان هم زمان با منع واردات واکسن آمریکایی و انگلیسی که دلایل گفته و ناگفته مهمی دارد به صراحت در مورد واردات واکسن های دیگر چنین فرمودند: «از جاهای دیگر اگر بخواهند واکسن تهیه کنند - که جای مطمئنی باشد - هیچ اشکالی ندارد.»

۹. ممنوعیت واردات واکسن از برخی از کشورها

نکته بسیار مهم که بیانش ضروری است آن است که تأکید و حمایت رهبر انقلاب برای تولید داخلی واکسن کرونا به هیچ عنوان مانع واردات آن نبوده است چرا که رهبر معظم انقلاب بارها موافقت خودشان را با واردات واکسن های مطمئن اعلام کرده اند؛ اما فقط واردات برخی از واکسن را ممنوع اعلام کردند. ایشان در این رابطه فرمودند:

نکته دوم در مورد کرونا این است که ورود واکسن آمریکایی و انگلیسی به کشور ممنوع است. این را من به مسئولین هم گفته ام، الان هم به طور عمومی می گویم. اگر آمریکایی ها توانسته بودند واکسن تولید کنند، این افتضاح کرونایی در کشور خودشان پیش نمی آمد. چند روز پیش در ظرف ۲۴ ساعت، این ها چهار هزار نفر تلفات داشتند. این ها اگر بلدند واکسن درست کنند، اگر کارخانه فایزرشان می تواند واکسن درست کند، چرا می خواهند به ما بدهند؟ خب خودشان مصرف

کنند که این قدر مرده و کشته زیاد نداشته باشند. انگلیس هم همین جور؛ بنابراین، به این ها اعتماد نیست؛ من واقعاً اعتماد هم ندارم، نمی دانم، گاهی اوقات هست که این ها می خواهند واکسن را روی ملت های دیگر امتحان کنند، ببینند اثر می کند یا نمی کند؛ بنابراین، از آمریکا و از انگلیس [واکسن تهیه نشود]. البته به فرانسه هم من خوش بین نیستم، علتش هم این است که سابقه آن خون های آلوده را این ها دارند.^{۱۹} [البته] از جاهای دیگر اگر بخواهند واکسن تهیه کنند - که جای مطمئنی باشد - هیچ اشکالی ندارد.^{۲۰}

۱۰. تزریق واکسن ایرانی برکت

رهبر معظم انقلاب اسلامی، جمعه چهارم تیرماه ۱۴۰۰، نوبت اول واکسن ایرانی کرونا «کوو ایران برکت» را دریافت کردند. رهبر معظم انقلاب اعلام کرده بودند که دو شرط برای استفاده از واکسن کرونا دارند: نخست آنکه واکسیناسیون ایشان خارج از نوبت انجام نگیرد؛ دوم اینکه حتماً واکسن ایرانی استفاده خواهند کرد به همین دلیل زمانی که واکسیناسیون هم وطنان

۱۹. در دهه شصت، انستیتو «مریو» متعلق به فرانسه، فاکتورهای انعقادی خون را که آلوده به ویروس اچ آی وی بودند، به ایران صادر نمود. در اثر استفاده از این خون ها تعداد قابل توجهی از بیماران هموفیلی به این ویروس مبتلا شده و جان خود را از دست دادند.

۲۰. بیانات در سخنرانی تلویزیونی در سالروز قیام ۱۹ دی ۱۳۹۹

در بازه سنی بالای ۸۰ سال آغاز شد، ایشان از دریافت واکسن خارجی خودداری کرده منتظر واکسن ایرانی ماندند. این واکسن که محصول تلاش محققان و دانشمندان جوان ایرانی است به تازگی مجوز مصرف را با اتکا به دانش بومی دریافت کرد و ایران به یکی از ۶ کشور تولیدکننده واکسن کرونا در جهان تبدیل شد.

رهبر انقلاب اسلامی پس از تزریق واکسن، با تشکر از همه متصدیانی که بآنها، تجربه و کوشش علمی و عملی خود کشور را از این افتخار ملی برخوردار کردند، گفتند: از وزیر محترم و همه مجموعه بهداشتی و درمانی کشور، از آقای مخبر و همکارانشان که در این قضیه نیز همچون مسائل دیگر با دلسوزی، علاقه مندی، ابتکار و توانایی ظاهر شدند و از آقایان دکتر مرنندی و دکتر سجادی به دلیل مراقبت های همیشگی از وضع سلامتی بنده، صمیمانه تشکر می کنم.

حضرت آیت الله العظمی خامنه ای با اشاره به اصرارهایی که از چند ماه قبل برای تزریق واکسن به ایشان وجود داشت، خاطرنشان کردند: من اولاً مایل نبودم از واکسن غیر ایرانی استفاده کنم بنابراین گفتم منتظر واکسن ایرانی می مانم چراکه باید این افتخار ملی را پاس بداریم و تا وقتی امکان پیشگیری و علاج در داخل وجود دارد، چرا از آن استفاده نکنیم؟ ایشان افزودند: البته وقتی نیاز باشد، استفاده از واکسن

خارجی کنار واکسن ایرانی نیز ایرادی ندارد اما باید به واکسن ایرانی احترام بگذاریم و از همه دانشمندان جوان، پرتلاش و فعال در تولید این واکسن و سایر مراکزی که در کشور مشغول تولید واکسن هستند، تشکر کنیم.

رهبر انقلاب اسلامی گفتند: علاوه بر اصرار به استفاده از واکسن ایرانی، تأکید داشتم که دریافت واکسن در نوبت طبیعی خود انجام شود که امروز بحمدالله افراد بالای ۸۰ سال و هم سن بنده، اغلب واکسن را دریافت کرده‌اند.

همچنین رهبر معظم انقلاب اسلامی، جمعه اول مردادماه ۱۴۰۰، نوبت دوم واکسن ایرانی کرونا را دریافت کردند.

رهبر معظم انقلاب طبق برنامه واکسیناسیون باید در اردیبهشت ۱۴۰۰ نوبت اول واکسن خود را دریافت می‌کردند، اما ایشان نوبت خود را به دلیل تأکید بر استفاده از واکسن ایرانی تا زمان به نتیجه رسیدن این واکسن به تأخیر انداختند.

۱۱. تأکید بر ضرورت ثبت و انتشار مقالات علمی

مربوط به واکسن

رهبر معظم انقلاب اسلامی پس از دریافت دز اول واکسن ایرانی برکت در سخنانی بر حمایت از دانشمندان داخل کشور و همچنین بر ضرورت ثبت اسناد علمی و انتشار مقالات مربوط به واکسن تأکید کردند و افزودند: در کنار تولید قوی،

سریع و به هنگام واکسن، اسناد و مقالات علمی آن را نیز برای آگاهی دنیا از کار بزرگ خود آماده و منتشر کنید.^{۲۱}

۱۲. واکسیناسیون عمومی و قرنطینه هوشمند

واکسیناسیون عمومی مسئله‌ی بسیار مهمی است که حتماً بایستی انجام بگیرد. و قرنطینه‌ی هوشمند. من شنیدم که بعضی از کشورهای غربی که توانسته‌اند کنترل کنند تلفات را و خب تلفاتشان نسبت به ما کمتر است - ابتلاشان هم کمتر است - در عین حال آن چنان مرز را محکم بسته‌اند که به [کشور] همسایه‌شان، که آن هم یک کشور پیشرفته‌ای است لکن خب ابتلاء در آنجا زیاد است، هیچ امکان رفت و آمد نیست، یعنی مراقبت می‌کنند. ما خب در زمینه‌ی رعایت مرزهای کشور و دقت در ورود انواع جدید بیماری به کشور - این بیماری یا بیماری‌های دیگر - بایستی خیلی مراقبت بکنیم و این مسئله خیلی مهم است.^{۲۲}

۱۳. پاسخگویی سریع به مطالبات دستگاه‌های مختلف

در شرایط بحران، دستگاه‌های مختلف کشور پرسش‌ها و مطالبات متنوعی از رهبری نظام دارند که هرگونه تعللی در

۲۱. بیانات پس از دریافت دز اول واکسن ایرانی برکت ۴ تیر ۱۴۰۰

۲۲. بیانات در نخستین دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت سیزدهم ۶ شهریور

پاسخگویی به آن‌ها، ضمن اثرروانی احساس عدم اهمیت، اقدامات را دچار بلاتکلیفی و تأخیر می‌کند لذا از شروع بحران کرونا تا الآن این موضوع جزو اولویت‌های رهبر انقلاب بوده که در یک مورد وزیر بهداشت این‌گونه به آن تصریح کرد: «من حدود پنج گزارش خدمت رهبر معظم انقلاب تقدیم کردم که ایشان همه این پنج گزارش را بلافاصله مطالعه کردند و همان موقع هم جواب دادند. جواب‌های بسیار دلگرم‌کننده‌ای که باعث قوت قلب همکاران ما در سراسر کشور شد.

آنچه من را به عنوان وزیر خیلی خوشحال کرد این بود که رهبر مملکت بلافاصله گزارش وزیر را در این عرصه به عنوان فرمانده عملیات می‌خوانند... با آن خستگی و با آن فشار وقتی من گزارش مکتوبی را تقدیم ایشان می‌کردم، ایشان بلافاصله می‌خواندند و بعد از یک ساعت به بنده پاسخ می‌دادند.»

۱۴. بسیج و هدایت امکانات عمومی کشور برای

مدیریت بحران کرونا

ابعاد متنوع، پیچیده و گسترده‌ی کرونا به گونه‌ای نبود که وزارت بهداشت به تنهایی بتواند از عهده آن برآید لذا رهبر معظم انقلاب در همان شروع ابتلا به کرونا این‌گونه همه دستگاه‌های کشور را به همکاری و در اختیار قرار دادن امکانات موردنیاز بسیج کردند: «از همه دستگاه‌های کشور تقاضا می‌کنیم و

درخواست می‌کنیم که با احساس مسئولیت با وزارت بهداشت که در این زمینه در صف مقدم قرار دارد، همکاری کنند و همه امکانات را در اختیار آن‌ها بگذارند. ما البته از نیروهای مسلح و دستگاه‌هایی که مرتبط با دفتر ما هستند هم خواسته‌ایم که آن‌ها هم در این زمینه همه امکاناتشان را در اختیار مردم قرار بدهند.»^{۲۳}

۱۵. تقویت روحیه تعاون و همدلی بین مردم

رهبر انقلاب ظرفیت‌های مردمی را بسیار بالا می‌دانند و معتقدند حضور مردم در میدان‌های مختلف حلال مشکلات کشور است و هیچ جایگزینی هم ندارد.

بر همین اساس یکی از هدایت‌های مهم رهبری، باز کردن پای مردم به میدان کرونا بود تا بخشی از سنگینی این بار را بر دوش بکشند اقدامی که آثار و برکات بسیار مهمی دارد. کمک به محرومان متأثر از بیماری کرونا و انگیزه بخشی به اقدامات جهادی مورد نیاز، دو سرفصل مهم اقدام رهبری در این زمینه بود.

در بعد نخست، پویش‌های متعدد از جمله ایران‌همدل و کمک مؤمنانه شکل گرفت که نتایج بی‌سابقه‌ای داشت و در بعد دوم، اقدامات جهادی متعدد از حضور داوطلبانه

۲۳. بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳ اسفند ۱۳۹۸

در بیمارستان‌ها برای کمک به کادر درمان گرفته تا غسل و کفن و دفن اموات کرونایی که به معضلی تبدیل شده بود. تولید داوطلبانه ماسک و گان و برخی دیگر از نیازهای کادر درمان از ابعاد دیگر این حضور جهادی بخصوص در روزها و ماه‌های نخست بحران بود.

در همین رابطه ایشان در قسمتی از پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۹ فرمودند: در قضیه این بیماری اخیر، [یعنی] کرونا، فداکاری‌ها به قدری چشم‌گیر بود که افرادی را که در خارج از این کشور هم هستند به تحسین وادار کرد؛ در درجه اول مجموعه‌های درمانی؛ پزشکان، پرستاران، بهیاران، مدیران، کارکنان حول و حوش بیمارستان‌ها. در کنار این‌ها مجموعه‌های مردمی داوطلب، دانشجویان، طلاب، بسیجی‌ها و عناصر گوناگون که رفتند در خدمت درمان و پرستاری از این بیماران قرار گرفتند، به یاری درمان کنندگان رفتند؛ همه این‌ها مایه عزت و آبرو است. مجموعه‌های پشتیبانی، کسانی که کارخانه‌های خودشان را، حتی بعضی خانه‌های خودشان را در اختیار تولید وسایل و امکانات مورد نیاز مثل دستکش یا فرض کنید که ماسک و از این قبیل برای بیماران یا برای عامه مردم، آحاد مردم قرار دادند. مجموعه‌های خدماتی، مثل آن کسانی که رفتند درون خیابان‌ها برای ضد عفونی کردن خیابان یا حتی نقاطی که مردم به آن‌ها مراجعه می‌کنند. یا مجموعه‌هایی

مثل جوان‌هایی که تصمیم گرفتند به افراد مسن کمک کنند، در خانه‌های آن‌ها بروند، خریدهای آن‌ها را انجام بدهند. یا آن‌هایی که اجناسی را تهیه کردند، مجانی به مردم دادند؛ دستکش مجانی، ماسک مجانی. بعضی به کسبه مشکل‌دار کمک کردند؛ اجاره نگرفتند، طلبکاری‌های خودشان را به تأخیر انداختند و از این قبیل خدماتی که انجام گرفت. این‌ها آن زیبایی‌هایی است که در خلال حوادث سخت خودش را نشان می‌دهد؛ ملت ایران، فضایل خودش را در این مجموعه‌ها، در این کارهایی که من به اندکی از آن‌ها اشاره کردم، نشان داد. من قلباً و صمیمانه از همه آن کسانی که اشاره کردم و نام بردم تشکر می‌کنم و مرده می‌دهم که پاداش الهی در انتظار آن‌ها است؛ چه پاداش دنیوی و چه پاداش اخروی.^{۲۴}

همچنین ایشان به بیان چند مصداق به عنوان نمونه پرداختند و فرمودند: و مردم؛ انصافاً مشارکت‌های مردمی هم مشارکت‌های بسیار زیبا و صحنه‌های جالب و شگفت‌انگیزی را به وجود آورده که در همه جا هست؛ من چند مورد را بخصوص اسم می‌آورم. این به معنای این نیست که این چند مورد اختصاص دارند؛ نه حالا این‌ها به بنده گزارش شده، این‌ها را من عرض می‌کنم: مثلاً در سبزوار، طرح «هر محله

یک قربانی» شروع شده؛ اهل محل جمع می‌شوند یک گوسفند قربانی می‌کنند، به نیازمندان همان محل گوشت می‌دهند؛ این خیلی چیز لازم و مهم و کار جالبی است که این‌ها انجام می‌دهند برای اطعام نیازمندان. یا در یزد، مادر شهیدی با همکاری جمعی از بانوان که همراه کرده با خود عده‌ای از بانوان را، خانه‌های خودشان را تبدیل کرده‌اند به خیاط‌خانه که در این خیاط‌خانه‌ها ماسک تولید می‌کنند و مجانی در اختیار مردم می‌گذارند. یا در نهاوند، گروهی از بانوان که در زمان دفاع مقدس نان می‌پختند و برای جبهه می‌فرستادند، فعال شده‌اند برای مهار بیماری و کمک می‌کنند. در خوزستان، طلاب قرارگاه تشکیل داده‌اند و حتی داخل خانه‌های مردم را هم ضد عفونی می‌کنند. در شیراز، معتمدین محلی با صاحبان املاک - صاحبان خانه‌ها و مغازه‌ها - صحبت می‌کنند که اجاره نگیرند یا تخفیف بدهند یا مهلت بدهند و کمک بشود به کاسب. در تبریز، رئیس حوزه علمیه خودش وارد شده و به شکل میدانی مشغول فعالیت است. در یکی از شهرها، نامزد حزب الهی‌ای که در انتخابات رأی نیاورده، ستاد خودش را تعطیل نکرده و نگه داشته و فعالان را در خدمت حرکت جهادی و مبارزه با کرونا سازمان‌دهی کرده. این‌ها البته گزارش‌های محدودی است که بنده حالا علی‌العجله در اختیار داشتم؛ ولیکن صدها مورد شبیه این، بلکه هزارها مورد

شبیهِ این در سرتاسر کشور به شکل‌های گوناگون وجود دارد که من به بعضی از این‌ها هم در صحبت قبلی اشاره کرده‌ام. این مهم است که توجه کنیم این‌ها نشانه عمق فرهنگ اسلامی و رسوخ فرهنگ اسلامی در مردم ما است، در دل مردم ما است. برخلاف خواسته و ادّعای کسانی که بخصوص در این یکی دو دهه اخیر متأسّفانه تلاش کردند که فرهنگ ایرانی تحقیر کنند، فرهنگ اسلامی-ایرانی را تحقیر کنند، برای اینکه مردم را متوجّه فرهنگ غربی و سبک زندگی غربی بکنند، خوشبختانه این احساس تفکّر اسلامی و فرهنگ اسلامی و زنجیره ارزش‌های اسلامی در مردم بسیار احساس قوی و راسخی است.^{۲۵}

۱۶. حمایت جدی از کادر درمان

در هر بحران، متناسب با اقتضائاتی که دارد عده‌ای در صف مقدم مقابله قرار می‌گیرند که حفظ روحیه آنان در مهار و مدیریت بحران نقش کلیدی دارد. بدیهی است که اگر سربازان خط مقدم یک بحران، روحیه و انگیزه خود را از دست بدهند مدیریت بحران خودش بحران‌زده می‌شود.

بر همین اساس شاید هنوز یک هفته از شروع کرونا در ایران نگذشته بود که رهبرانقلاب صرفاً «برای قدردانی از کادر درمان

۲۵. سخنرانی تلویزیونی به مناسبت ولادت حضرت امام زمان (عج) ۲۱ فروردین ۱۳۹۹

برصفحه تلویزیون ظاهر شدند و این کار تا همین سخنان اخیر نیز ادامه یافته است.

ایشان در ۱۳ اسفند سال ۹۸ و تنها چند روز پس از قدردانی هفته قبل خود از کادر درمان، مجدداً «دراین باره چنین فرمودند: «قبلاً از پزشکان و پرستاران و مجموعه‌های درمانی، من صمیمانه تشکر کرده‌ام؛ لازم می‌دانم مجدداً از همه این عزیزان سپاسگزاری کنم. حقاً و انصافاً در این روزها نمونه‌هایی دیده شد که درس برای همه ما است و بحمدالله نشان‌دهنده مسئولیت پذیری و تعهد انسانی و دینی مجموعه‌های درمانی ما در کشور است. پزشکان، پرستاران، بقیه عوامل درمانی حقیقتاً در حال جهاد فی سبیل الله هستند؛ این کاری که امروز این‌ها می‌کنند جهاد فی سبیل الله است و ارزش خیلی بالایی دارد. لازم می‌دانم از خانواده‌های این عزیزان هم تشکر کنم -همسرانشان، فرزندانشان و پدر مادرهایشان که تحمل می‌کنند این سختی را- بعضی از این عزیزان روزها، شب‌های متوالی به منازل خودشان سر نمی‌زنند و مشغول کار هستند، کار شبانه‌روزی درواقع می‌کنند، خانواده‌ها تحمل می‌کنند، صبر می‌کنند، از آن‌ها هم من عمیقاً متشکرم.»

۱۷. زنده نگاه داشتن ابعاد معنوی

یکی از تفاوت‌های مبنایی میان یک رهبر الهی با

دیگر سردمداران و سیاستمداران توجه واقعی و عمیق به مسبب‌الاسباب است.

یک رهبر الهی در هر حال از توکل و توسل به درگاه خداوند متعال غافل نمی‌گردد و دیگران را نیز به این منبع حقیقی رهنمون می‌شود.

توسلات و توجهات معنوی آثار وضعی بسیار دارد و رهبر حکیم انقلاب اسلامی نیز از همان ابتدای شیوع این بیماری منحوس، همواره این مهم را متذکر بوده‌اند.

ایشان درباره توسل و توجه به پروردگار فرمودند: «توصیه بعدی که بسیار توصیه‌ی مهمی است، توصیه به توسلات و توجهات به پروردگار و درخواست کمک الهی است؛ این یک امر لازمی است و قرآن کریم به ما دستور می‌دهد: قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ^{۲۶}؛ در یکجای دیگر: وَانِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَاسْلَمُوا لَهُ^{۲۷}؛ در یکجای دیگر: وَادْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخَيْفَةً^{۲۸} و موارد متعددی در قرآن هست که ما را دستور می‌دهند در مقابل حوادث گوناگون - فرق نمی‌کند، چه حوادث طبیعی از

۲۶. سوره فرقان، بخشی از آیه ۷۷؛ «بگو اگر دعای شما نباشد، پروردگار هیچ اعتنائی به شما نمی‌کند...»

۲۷. سوره زمر، بخشی از آیه ۵۴؛ «به سوی پروردگارتان بازگردید و تسلیم [فرمان] او باشید...»

۲۸. سوره اعراف، بخشی از آیه ۲۰۵؛ «و در دل خویش، پروردگارت را با تضرع و ترس یاد کن...»

این قبیل، چه حوادث گوناگون دیگری که پیش می‌آید برای کشور، برای ملت، برای اشخاص خودمان - دست توسل بلند کنیم به خدای متعال و از خداوند متعال بخواهیم.» حالا گاهی چیزهایی نقل می‌کنند که مثلاً فرض کنید فلان عمل را، فلان دعا را [بخوانیم]؛ بنده حالا توصیه خاصی در این زمینه ندارم. دعا یعنی اینکه ما با خدای متعال حرف بزنیم، از خدای متعال بخواهیم. بنده خیلی هم امیدوار هستم بخصوص به دل پاک و صاف جوان‌ها و عناصر مؤمن و متقی و پرهیزگار که این‌ها واقعاً می‌توانند با دعای خودشان بلاهای بزرگ را دفع کنند. این بلا به نظر ما بلای آن چنان بزرگی نیست، از این بلاها بزرگ‌تر هم وجود داشته و دارد، خودمان هم در کشور مواردی را مشاهده کرده‌ایم. می‌توانند با دعا، با توسلات و با طلب شفاعت و وساطت از ائمه اطهار علیهم‌السلام و طلب کمک از آن بزرگواران و توسل به ائمه اطهار علیهم‌السلام و به رسول و نبی مکرم اسلام خیلی از مشکلات را برطرف کنند.

دستورالعمل خواندن دعای هفتم صحیفه سجادیه

ایشان در ادامه سخنانشان و در یک دستورالعمل مشخص همه آحاد ملت را توصیه به خواندن دعای هفتم صحیفه سجادیه کردند و فرمودند: حالا اگر به طور مشخص هم آدم بخواهد توصیه کند، من توصیه می‌کنم دعای هفتم صحیفه

سَجَادِيَّهٖ را که در مفاتیح هم هست این دعا: يَا مَنْ تُحَلُّ بِهِ عَقْدُ الْمَكَارِهِ وَيَا مَنْ يُفْتَأُ بِهِ حَدُّ الشَّدَائِدِ؛ این دعا دعای خیلی خوبی است، خوش مضمونی است، با توجه به معنا این دعا را بخوانند و با این الفاظ زیبا از خدای متعال بخواهند.^{۲۹}

اهمیت دعا، توسل، استغفار

رهبر انقلاب اسلامی در پایان سخنانشان در جلسه ستاد مبارزه با کرونا، اهمیت معجزه‌وار دعا، توسل و استغفار را برای دفع بلا مورد تأکید قرار دادند و افزودند: همه آنچه گفته شد در حکم ابزار است و آنچه به این ابزارها، جان و روح می‌بخشد پروردگار متعال است که باید با دعا و تضرع، نظر لطف الهی را که همواره شامل حال ملت ایران بوده است، برای عبور از این گردنه نیز جلب کرد.^{۳۰}

اهمیت دعا و تضرع به درگاه الهی

همچنین ایشان در ارتباط تصویری با نمایندگان یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی فرمودند: یکی از چیزهایی هم که من مایلم تأکید کنم - این آخرین عرض بنده است - مسئله توسل و دعا است. ما از اول هم عرض کردیم که در این قضیه، توسل عمومی خیلی چیز مهمی است؛ و مخصوص این دعا

۲۹. بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳ اسفند ۱۳۹۸

۳۰. جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا در حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی ۳ آبان ۱۳۹۹

هفتم صحیفهٔ سجّادیّه که خب عدّه زیادی خواندند و عمل کردند نیست؛ دعا‌های مختلف. دعا کنید، از خدا بخواهید، تضرّع کنید و طلب کنید از خدای متعال. بخصوص جوان‌ها، بخصوص دل‌های پاک و صاف که مثل آب زلال، بعضی از دل‌ها روشن‌اند؛ دعای این‌ها می‌تواند کاملاً مستجاب بکند؛ «دعای نیمه‌شبى رفع صد بلا بکند» ان شاء الله. امیدواریم خداوند همهٔ شمارا موفق بدارد و خداوند روح مطهر امام و ارواح طیبّه شهدا را از ما راضی کند.^{۳۱}

لزوم نظر دهی کارشناسان مذهبی در ستاد کرونا
ایشان در مورد اهمیت برگزاری مراسم مذهبی و ضرورت ارائه نظر کارشناسان مذهبی در ستاد کرونا فرمودند: نکتهٔ دوّم هم یک سؤال بی‌پاسخی وجود دارد در مورد مراسم دعا و نماز و عبادت؛ من البته هیچ پیشنهادی را در مورد مساجد و مراکز دعا و مانند این‌ها به ستاد ملّی ارائه نمی‌کنم؛ یعنی من تابع نظر کارشناسی و تشخیص کارشناسی ستاد ملّی هستم لکن می‌خواهم این را بگویم که مسئلهٔ دعا و عبادت بخصوص در ماه رمضان، بخصوص در شب‌های قدر که در پیش است، یکی از نیازهای حتمی و اساسی مردم است؛ این با نیازهای مادّی از یک نظر تفاوتی ندارد، از یک نظر بالاتر از نیازهای مادّی

۳۱. بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی ۲۲ تیر ۹۹

مردم است. مردم احتیاج دارند به اینکه بخصوص در مسائل مهم، در قضایا یا حوادث مهم بتوانند این توسل و این توجه و این ارتباط با خدا و خواستن از خدا را داشته باشند؛ یک فکری برای این بشود. من حتی معتقدم که اگر قواعد سخت گیرانه ای هم در این زمینه گذاشته بشود، وضع بشود، مردم مؤمن و مسجدی ما بیشتر از دیگران به قواعد عمل می کنند؛ یعنی به مردم مؤمن واقعاً اگر گفته بشود مثلاً فرض کنید که در صحن ها یا در مراکز یا در مساجد یا در حسینیه ها به این شکل می توانند حضور پیدا کنند، عقیده من این است که این هایی که اهل مسجدند، به دقت مراقبت می کنند. من همان طور که گفتم، پیشنهادی ندارم، نظر کارشناسی و بررسی شده ستاد را معتبر می دانم منتها توصیه ام این است که بررسی این مورد را به کسانی بدهید که اهمیّت حضور دعا و توسل و مسائل معنوی را به معنای واقعی کلمه درک کرده باشند، این ها بررسی کنند مسئله را و تصمیم گیری کنند؛ هر چه تصمیم گیری کردند، بر عهده من و همه مردم است که بر طبق آن تصمیم گیری ها ان شاء الله عمل بشود.^{۳۲}

همچنین در اهمیت برگزاری مجالس حسینی فرمودند: یک مسئله هم مسئله مجالس حسینی و مجالس عزای عاشورا است که بسیار مهم است. البته این مجالس مایه برکت

۳۲. بیانات در ارتباط تصویری با ستاد ملی مبارزه با کرونا ۲۱ اردیبهشت ۹۹

است، مایهٔ رحمت الهی است، مایهٔ توجّه برکات الهی به کشور و ملت است؛ ما به این مجالس احتیاج داریم، این مجالس باید باشد منتها باکمال دقت و شدّت بایستی این شیوه‌نامه‌ها مراعات بشود؛ یعنی واقعاً هم مسئولینی که مجالس را ترتیب می‌دهند، هم آقایان منبری‌ها و وعّاظ یا مدّاحانی که مجلس را اداره می‌کنند، هم آحاد مردمی که در این مجالس شرکت می‌کنند، بایستی ملاحظه کنند تا با دقت شیوه‌نامه‌ها رعایت بشود، فاصله‌ها رعایت بشود. نگذارند که این مجالس خدای نکرده وسیلهٔ شیوع بشود تا مخالفین و دشمنان بتوانند این مجالس را طعن کنند و بگویند مجالس حسینی موجب شیوع شد؛ نباید بگذارید یک چنین اتفاقی بیفتد. [این موارد] در این مجالس، به دقت بایستی رعایت بشود.^{۳۳}

همچنین در اهمیت دعا و عبادات در ماه مبارک رمضان فرمودند: نکتهٔ آخری که عرض می‌کنم، این است که در غیاب جلسات عمومی ماه رمضان - که این جلسات عمومی، جلسات دعا، جلسات سخنرانی، جلسات توسّل، بسیار مغتنم بود و امسال علی‌القاعده محرومیم از این جلسات - از عبادت و تضرّع و خشوع در تنهایی غفلت نشود؛ ما می‌توانیم در اتاق خودمان، در خلوت خودمان، در

میان خانواده و فرزندان خودمان، همین معنا را، همین توجّه را، همین خشوع و خضوع را به وجود بیاوریم و البته در برنامه‌های تلویزیون مواردی هم پخش می‌شود که از آن هم می‌شود استفاده کرد و بایستی این کارها را انجام بدهیم.^{۳۴}

تأکید بر دعا، توسل و تضرع

ایشان در مورد موج پنجم بازهم بر مسئله دعا و توسل و تضرّع تأکید کردند و فرمودند: و تذکّر آخر من هم مسئله دعا و توسّل و تضرّع است. همه این چیزهایی که گفتیم اسباب و سبب هستند، مسبّب الاسباب خداوند قادر و حکیم است که «تَسَبَّبَتْ بِلُطْفِكَ الْأَسْبَابُ». بایستی از خدای متعال درخواست کرد. این مجالس عزاداری هم جای خوبی است، زمینه خوبی است برای تضرّع، برای توسّل، برای توجّه به پروردگار و خواستن از خدا. دعا کنیم، استغفار کنیم و از خدای متعال لطفش را طلب کنیم؛ ان شاء الله خدای متعال هم لطف خواهد کرد.^{۳۵}

۱۸. مقایسه کرونا با سایر مسائل، جهت عینی سازی و

جا انداختن مسئله

رهبر معظم انقلاب طی مدت مواجهه با کرونا از مقایسه

۳۴. سخنرانی تلویزیونی به مناسبت ولادت حضرت امام زمان (عج) ۲۱ فروردین ۱۳۹۹

۳۵. پیام تلویزیونی درباره طغیان و وضعیت بیماری کرونا ۲۰ مرداد ۱۴۰۰

مسائل با کرونا هم برای جا انداختن مسئله استفاده کردند، در این باره ضمن مقایسه مسئله کرونا و مبارزه با فساد فرمودند: در مورد مسئله فساد هم چند نکته را عرض می‌کنیم؛ خب الحمدلله توجه به قضیه فساد در قوه قضائیه اوج گرفته. البته قبل از این دوره شروع شده بود ولیکن حالا بحمدالله در اوج است و مورد توجه است؛ و مردم هم که نگاه می‌کنند می‌بینند شما برخورد با مفسد می‌کنید، ملاحظه نمی‌کنید و قاطع وارد میدان می‌شوید، واقعاً خوشحال می‌شوند، امیدوار می‌شوند؛ چون فساد و مفسد یک ضربه بزرگی به زندگی مردم و به روحیه مردم و به ایمان و اعتقاد مردم است. حقیقتاً و انصافاً فساد مالی - به همراه فسادهای دیگر که حالا آنچه فعلاً در دستور کار قوه قضائیه است، فسادهای مالی و اقتصادی است گرفتاری بزرگی است، یک ویروس خطرناکی است مثل همین ویروس کرونا؛ و مثل ویروس کرونا واگیردار هم هست؛ به شدت واگیردار و مسری است؛ یعنی فساد در یکجا، سریع و شدید به جاهای مختلف سرایت می‌کند. یک مفسد فقط خودش مفسد باقی نمی‌ماند، دیگران را هم به دلایل مختلفی به فساد سوق می‌دهد؛ و اتفاقاً در ویروس کرونا که دست آلوده و ناپاک مایه انتقال ویروس است، در فساد هم دست‌های آلوده و ناپاک موجب می‌شوند که فساد منتقل بشود و دست به دست بشود؛ منتها خب در ویروس کرونا این دست را اگر صابون زدیم

و شستیم، مسئله تمام می شود [اما] آنجا دیگر آن دست با صابون زدن و شستن تمام نمی شود، جز قطع شدن چاره ای ندارد؛ بنابراین مسئله، مسئله بسیار مهمی است.^{۳۶}

۱۹. بیان جامع از دستورالعمل ها

رهبر معظم انقلاب در جلسه ستاد مبارزه با کرونا طی بیاناتی نقشه راه جامع و کاملی را پیش رو دولت قرار دادند که اهم موارد آن عبارتند از: ایشان لازمه اعمال مدیریت صحیح و مناسب را «اتخاذ تصمیم های قاطع حاکمیتی»، «اقناع افکار عمومی» و «همکاری همه دستگاه ها و همچنین همکاری مردم» دانستند و افزودند: البته این همکاری فقط مختص مقابله با کرونا نیست بلکه باید در همه مسائل بخصوص مسائل سیاسی وجود داشته باشد زیرا کشور که دارای ملتی قدرتمند، نظام نوپدید و سخن جدید است، به طور طبیعی با مسائل مهمی در عرصه جهانی و داخلی مواجه است.

ایشان با اشاره به جنبه های سلامت محور، امنیتی و اقتصادی تصمیم گیری ها درباره این بیماری و احتمال تعارض این جنبه ها با یکدیگر، تأکید کردند: از آنجا که جنبه های امنیتی و اقتصادی نیز نشئت گرفته از همین بیماری است، بنابراین اصل و اولویت در تصمیم گیری ها، سلامت مردم

۳۶. بیانات در ارتباط تصویری با همایش سراسری قوه قضائیه هفتم تیر ۱۳۹۹

است.

رهبر انقلاب اسلامی با قدردانی از اقدامات ستاد ملی مقابله با کرونا و کمیته‌های وابسته به آن، عملکرد کادر درمان و سلامت را بسیار درخشان و جهاد فی سبیل الله خواندند و در ادامه توصیه‌های مهمی را بیان کردند.

«لزوم راه‌اندازی فوری یک عقبه قرارگاهی و عملیاتی برای اجرای تصمیمات ستاد ملی مقابله با کرونا و نظارت بر اجرا» اولین توصیه حضرت آیت الله خامنه‌ای بود.

توصیه بعدی ایشان درباره «محوریت وزارت بهداشت برای تعیین مصادیق محدودیت‌ها» بود.

رهبر انقلاب اسلامی گفتند: هنگامی که وزارت بهداشت، مصادیق محدودیت را تعیین کرد، بقیه دستگاه‌ها باید بدون در نظر گرفتن ملاحظات دیگر، آن‌ها را رعایت و اجرا کنند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای افزودند: کنترل دقیق مبادی ورودی کشور، محدودیت تردهای غیرضروری بین شهری به همراه اقناع مردم و اعمال سخت‌گیرانه ضوابط در ناوگان حمل و نقل شهری و محیط‌های عمومی، از جمله مصادیق محدودیت‌ها است که مسئولیت اصلی اجرا و نظارت، با شورای امنیت کشور و نیروی انتظامی است.

«آموزش همگانی درباره راه‌های شیوع و شیوه‌های پیشگیری به صورت محله محور و با استفاده از ظرفیت مساجد و بسیج

و البته با محوریت وزارت بهداشت و همکاری وزارت ارشاد و صداوسیما» و «لزوم تصویب جرائم سخت گیرانه برای افرادی که مرتکب تخلفات بزرگ از ضوابط بهداشتی می شوند» توصیه های دیگر رهبرانقلاب اسلامی به مسئولان برای مقابله با کرونا بود.

حضرت آیت الله خامنه ای با اشاره به سخت تر شدن شرایط زندگی برخی افراد و مشاغل با اجرای جرائم سخت گیرانه، خاطرنشان کردند: در این زمینه دولت باید بسته های حمایتی را در نظر بگیرد، ضمن آنکه خیرین و مردم نیز باید وارد میدان شوند و به کمک این افراد بیایند چراکه این کار جزو بهترین کارها و برترین وسایل نزدیک شدن به خدا است.

ایشان همچنین با اشاره به اهمیت مقابله با بیماری در روزهای اول آن، گفتند: براساس گفته متخصصان اگر در یکی دو روز اول، مبتلایان شناسایی و برای معالجه آن ها اقدام شود، تلفات کاهش جدی خواهد یافت که این کار بسیار لازم است. رهبرانقلاب اسلامی با تأکید بر «به حداقل رساندن مراجعات به دستگاه های اجرایی با افزایش خدمات الکترونیک»، مسئولان را به رعایت حداکثری ضوابط بهداشتی توصیه کردند و افزودند: متأسفانه گاهی برخی از مسئولان در رعایت مواردی مثل ماسک زدن به شیوه صحیح یا رعایت فاصله، کوتاهی می کنند که این بی اعتنائی ها بر رعایت های عمومی مردم هم

اثر منفی می‌گذارد.

ایشان همچنین با تأکید بر لزوم استخدام نیروی انسانی موردنیاز وزارت بهداشت، از تحقیقات پژوهشگران برای دستیابی به دارو و واکسنِ مقابله با کرونا صمیمانه و عمیقاً تقدیر کردند.

«شنیده شدن یک حرف واحد از جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا» توصیه بعدی و مؤکد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بود.

رهبر انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به حضور پرشمار نیروهای داوطلب در ماه‌های اول شیوع بیماری و خدمات مؤثر آنان همانند کمک به پرستاران، ضدعفونی کردن دستگاه‌ها و معابر، راهنمایی خانواده‌ها و کمک به افراد سالمند، استمرار این فعالیت‌ها را مورد تأکید قرار دادند و از نیروهای داوطلبِ مخلص و جوانان مؤمن و صالح خواستند بار دیگر وارد میدان شوند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به اینکه برخی افراد بیکار شده در اثر کرونا، بیمه بیکاری ندارند، گفتند: تأمین اجتماعی موظف است برای حل این مشکل اقدام کند که البته در این قضیه نیز ورود خیرین از برترین انفاق‌ها است.^{۳۷}

جمع بندی

از آنجاکه در دنیا نحوه مواجهه مقامات ارشد هر کشور با مسائل پیچیده و مختلف آن جامعه، بیانگر نوع تفکر و نگرش و توانایی و راه حل های آن ها در حل مشکلات و معضلات آن جامعه است، به طوری که از تصمیمات اتخاذ شده آن ها به اولویت ها و راهبردها و امکانات آن ها می توان پی برد، نحوه مواجهه رهبر معظم انقلاب اسلامی با ویروس کرونا از جهات مختلف حائز اهمیت و بررسی بود.

آنچه در این نوشتار گردآوری و تنظیم شد تنها گوشه ای از تصمیمات و بیانات و عملکرد رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران بود اما با بررسی و مرور همین مقدار از تصمیمات و اقدامات و عملکرد رهبر معظم انقلاب طی یک سال و نیم گذشته انسان به رهبری حکیم و خردمندانه این مرد الهی و هدایت و راهنمایی جامعه توسط وی به سوی سعادت و رستگاری و حرکت در جهت رسیدن به تمدن اسلامی و جامعه مهدوی پی خواهد برد.

ان شاء الله به زودی شاهد روزی باشیم که پرچم این انقلاب توسط رهبر انقلاب اسلامی به دست امام زمان ارواحنا فدا برسد.

واکسیناسیون عمومی مسئله‌ی بسیار مهمی است که حتماً بایستی انجام بگیرد. و قرنطینه‌ی هوشمند. من شنیدم که بعضی از کشورهای غربی که توانسته‌اند کنترل کنند تلفات را و خب تلفاتشان نسبت به ما کمتر است - ابتلا‌شان هم کمتر است - در عین حال آن چنان مرز را محکم بسته‌اند که به [کشور] همسایه‌شان، که آن هم یک کشور پیشرفته‌ای است لکن خب ابتلاء در آنجا زیاد است، هیچ امکان رفت و آمد نیست، یعنی مراقبت می‌کنند. ما خب در زمینه‌ی رعایت مرزهای کشور و دقت در ورود انواع جدید بیماری به کشور - این بیماری یا بیماری‌های دیگر - بایستی خیلی مراقبت بکنیم و این مسئله خیلی مهم است.

حضرت آیت‌الله العظمی

۱۴۰۰/۰۶/۰۶

مرکز تحقیقات اسلامی، تهران و نجف، حوزه فقهیه